جام جم
jamejamdaily.ir
ویژه فرهنگ - هنر
رسانه - جامعه
۵
چهارشنبه ۵ مهر ۱۴۰۲

گفت‌وگوی «جام‌جم» با امیرعلی جوادیان، عکاس روزهای هشت سال دفاع مقدس

هنوز بهترین عکسم را نگرفته‌ام

صفحه ۸

«جام‌جم» از اهمیت جشنواره شعر و موسیقی سنتی، ویژه اقوام ایرانی گزارش می‌دهد

نوای نواحی ایران از کردستان

۶

ویژه

نگاهی به پرکارترین آهنگسازان دفاع مقدس

حماسه نُت‌ها

۱۱

ثبت خاطرات، کلید صندوقچه دفاع‌مقدس است

جانبازان گنجینه روایت

۱۰

یادداشت

محمدعلی باشه‌آهنگر | فیلمساز

عملیات میدان تیر

زمان جنگ پنج سال در آبادان و فاو بودم. در فاو زندگی کردم. یک روزهایی مسئول انتقال سوخت و آب بودم. رزمنده‌ای به نام صمد ابوغیش با من همراه بود.

ما هر دو بنزین دست‌مان بود. ما بیرون مخزن می‌خوابیدیم. دست‌مان زیر سرمان بود، پاهای‌مان تا زانو در مخزن بنزین ۹۰ هزار یا ۴۵ هزار لیتری بود که دهانه‌اش از خاک بیرون بود. شیلنگ بنزین را می‌گرفتیم و در مخزن می‌گذاشتیم.

حرف می‌زدیم، می‌خواندیم، اما همه می‌ترسیدند جلو بیایند. حتی غذا را هم سر وقت نمی‌آوردند. وقتی بنزین کف پای‌مان می‌رسید، صمد به من می‌گفت محمد بنزین کف پایم رسیده، برو فلکه را ببند. غمی نداشتیم ولی یک بار اتفاقاتی روی همین لوله انتقال سوخت رخ داد. خمپاره به لوله اصابت کرده و لوله قطع شده بود.

حدود ۲۰ دقیقه بنزین به داخل اروند می‌ریخت. آنقدر ترسیده بودیم که نمی‌دانستیم به چه کسی بگوییم تا اروند را ببندد. اگر گلوله می‌خورد معلوم نبود چه اتفاقی می‌افتاد. هر کسی بود آتش می‌گرفت. آنجا تازه فهمیدیم باید جدی‌تر باشیم.

بعدها وقتی دوربین را هم با خودم بردم جبهه، میدان تیر آبادان عملیات بود. از یک روز قبل می‌دانستم قرار است نیمه‌های شب عملیات محدود شود تا جاده آبادان - ماهشهر را از دست عراقی دربیاوریم. گفتیم سحری بخوریم می‌رویم، چون ماه رمضان بود. عملیات باید ساعت ۳ نیمه‌شب شروع می‌شد. تا صبح منتظر ماندیم و خبری نشد.

هوا که روشن شد دیدیم شروع شد. وقتی رفتیم بچه‌ها از بین رفته بودند. وقتی رسیدیم پشت سر هم زخمی و شهید آوردند. علتش هم این بود که همه مانده بودند کی بروند. یک تیربار سمت یک گروه از بچه‌هایی که سمت یک گروه نظامی بود گیر کرده بود و ادامه نداده بودند. بعد هم فشار روی گروه دیگر آمده بود. آنجا فرمانده‌ای بود که ما را به خاطر عکس و فیلمی که می‌گرفتیم توبیخ کرد.

ما مسئول ثبت بعضی رخدادها بودیم. خیلی برای‌مان سخت بود. با فرمانده درگیر شدیم که تهدیدمان کرد؛ ما هم نیمه‌کاره گرفتیم و راش‌ها را با هلی‌کوپتر به اهواز فرستادیم. گفتیم که ماجرای عملیات امروز بود. فیلم رله شده بود و تلویزیون هنگام اخبار پخش کرد. ما را به خاطر این فیلم توبیخ کردند. آن سال‌ها هنوز دوربین‌ها وارد معرکه‌های جدی نشده بودند. اوایل سال ۶۰ بود.

هنوز آبادان در محاصره بود. روایت فتح از سال ۶۲ شروع کرده بود. ما قبل از روایت فتح کار می‌کردیم و هزار ساعت فیلم از آبادان داشتیم. فیلم‌هایی گرفته بودیم که هواپیمای توپولف مسافری بر سر همه بمب می‌ریخت و پدافندها هم نمی‌توانستند مقابله کنند. موشک هم در آبادان نبود. برای همین راحت می‌آمدند و بمب می‌ریختند و می‌رفتند. ما از روی پشت‌بام‌های مختلف فیلم می‌گرفتیم. یک ساعت کامل از بمب‌ها فیلم گرفتیم و به مجلس فرستادیم. نسخه‌اش را هم نداشتیم. فیلم بین نماینده‌ها پخش شده بود. بعد از آن موشک ضدهواپیما را در ۱۸ کیلومتری آبادان مستقر کردند.

زاویه‌دید

نشست خبری سی و پنجمین جشنواره بین‌المللی کودکان و نوجوانان برگزار شد

جشنواره‌ای برای جبران صنعت اکران!

نشست جشنواره فیلم کودک و نوجوان سه‌شنبه چهارم مهر با حضور مجید زین‌العابدین، مدیرعامل بنیاد سینمایی فارابی و دبیر سی‌وپنجمین جشنواره بین‌المللی فیلم‌های کودک و نوجوان در بنیاد سینمایی فارابی برگزار شد.

سال گذشته به دلایل مختلفی مانند کرونا و التهابات اجتماعی جشنواره فیلم کودک و نوجوان برگزار نشد، چون تعداد فیلم‌ها کم بود و به حد نصاب برگزاری جشنواره نرسید و حالا امسال که جشنواره برگزار می‌شود، انتظار می‌رفت فیلم‌ها باکیفیت بیشتری در این فاصله ساخته شود و مسئولان فارابی بتوانند بیشتر روی تولید فیلم کودک یا سرمایه‌گذاری در فیلم کودک تمرکز کنند یا این‌که اتاق فکری در این رابطه تشکیل دهند؛ اما امسال با توجه به این وقفه یک‌ساله می‌بینیم که از ۱۴ فیلم بخش مسابقه جشنواره کودک و نوجوان، سه فیلم «کاپیتان»، «در آغوش درخت» و «هوک» در جشنواره فیلم فجر سال گذشته اکران شده است. فیلم‌هایی که اگر دقیق به محتوای آنها نگاه کنیم، ترکیبی از فیلم‌های کودک و بزرگسال هستند و حتی در میان ۹ فیلمی که فارابی در جشنواره فیلم فجر چهل و یکم روی آنها سرمایه‌گذاری کرده، فیلمی مخصوص کودکان دیده نمی‌شود.

زین‌العابدین پس از ارائه گزارشی درباره روند و چگونگی برگزاری جشنواره درپاسخ به سوال جام‌جم درباره ضرورت برگزاری جشنواره در شرایط فقدان تولید فیلم کودک و سرمایه‌گذاری بیشتر در جهت تولید فیلم کودک به جای برگزاری نمایشی جشنواره گفت: جواب این سوال نیازمند بحث کارشناسی دوسویه است.

بعضی کارشناسان معتقدند جشنواره باید سالانه برگزار شود و برخی هم نسبت به برگزاری هرساله انتقاد دارند. با توجه به گفت‌وشنودی که با دوستان کارشناس در این چندماه به شکل مکرر در فارابی داشتیم و گواه هستند؛ از این‌که در تولید آثار سینمایی کودک و نوجوان رویکردی کمی‌گرا داشته باشیم، پرهیز داریم و نمونه آن هم این بود که دوستان اصرار داشتند یک یا دو اثر را در ماه‌های اخیر منتهی به جشنواره برسانند، اما چون می‌خواستیم کار با دوام و مؤثری انجام دهیم، تعجیل نکردیم و فکر کردیم دیر نمی‌شود. او ضمن نپذیرفتن این نظر که برگزاری هرساله جشنواره تنها یک رویداد نمایشی است و باید این بودجه را صرف تولید فیلم کرد، گفت: ما از هر اقدام هیجانی از قبیل تولید فیلم کودک و نوجوان در سه ماه منتهی به جشنواره پرهیز کردیم؛ چون دیدگاه اصلی‌ام این بود که فیلم کودک و نوجوان برای سینمای کودک و حمایت از احیای تولید فیلم کودک ساخته می‌شود؛ نه برگزاری صرف جشنواره.

جشنواره محل تجلی حضور سینماگران و محل بالندگی سینمای کودک و نوجوان است و ما جشنواره را به این منظور برگزار نمی‌کنیم که تأثیری در جریان سینمای ایران نداشته باشد. امسال در بخش سینمای داخلی ۳۵۹ فیلمساز شرکت کردند و اثر فرستادند و جشنواره مأمن بروز و ظهور استعدادهاست و برگزار نکردن جشنواره اجحاف در حق سینماگرانی است که دوست دارند آثارشان دیده شود. اگر یک ضلع سینمای کودک و نوجوان تولید، ضلع دوم اکران و ضلع سوم مخاطب است، حتما باید جایی برای محل بروز و عرضه وجود داشته باشد.

ابهام در نقشه راه حمایت از تولید و اکران فیلم کودک

مدیرعامل بنیاد سینمایی فارابی ادامه داد: بدون رودربایستی فیلم‌های کودک و نوجوان نیازمند حمایت هستند و ما نیازمند احیای سینمای کودک و نوجوان هستیم و سال‌هاست که تعداد تولیدات ما در سینمای کودک و نوجوان عدد قابل اعتنایی نیست و در زمینه تولید فیلم‌های فیلم‌های کودک و نوجوان دچار اختلال و کسری تولید هستیم و فیلمسازان ما نیازمند حمایت هستند. گاهی می‌دانیم که باید حمایت کنیم و این روشن است که فیلم کودک و نوجوان بدون حمایت پیش نمی‌رود، اما مقدورات و امکانات ما کم است.

به همین دلیل است که تولیدات فیلم کودک و نوجوان به حداقل شش یا هفت فیلم می‌رسد. این مشکل در دوره پس از کرونا به‌دلیل توقف در تولید بیشتر شد.

زین‌العابدین خاطرنشان کرد: از طرف دیگر تا زمانی که اکران رونق پیدا نکند، شاید تولید به فعلیت نرسد و باید در این زمینه سازوکار حمایتی و مهندسی معکوس داشته باشیم. بنابراین، تعداد فیلم‌های اکران شده در نقطه مطلوب و آرمانی ما نیست و از میان ۵۱ فیلم، بعضی ویدئویی بودند که پروانه نمایش آنها تبدیل به ویدئویی شد و تعدادی فیلم سینمایی هم داشتیم که یا اکران عمومی شدند و طبق ضوابط امکان نمایش در جشنواره فیلم کودک و نوجوان را نداشتند یا بعضی دیگر چون در روزهای آینده نوبت اکران داشتند، نتوانستند در جشنواره حاضر شوند.

او با اعلام این خبر که مأموریت پیدا کردیم از سینمای کودک و نوجوان در دو حوزه اکران و تولید حمایت کنیم، افزود: شاید نیاز باشد تسهیلاتی را برای فیلم‌های کودک و نوجوان در حوزه اکران فراهم کنیم و شاید در حوزه تولید نیازمند مشارکت باشیم.

بنابراین، نیاز به ساز و کاری داریم که سازمان سینمایی نقشه راهبردی را تدوین کند و امیدواریم بعد از جشنواره جلسات آن برگزار شود و نقشه راه اکران و تولید را تصویب کنیم و سازوکار اجرایی آن را برای سال آینده بدانیم. شاید هر مدیری این مسئولیت سنگین را با وقت کوتاهی که نسبت به دو جشنواره فیلم کودک و نوجوان و فجر در اختیار دارد، نپذیرد.

برش

غیبت کارگردانان شناخته شده

مجید زین‌العابدین درباره افتتاحیه سی و پنجمین جشنواره بین‌المللی فیلم‌های کودکان و نوجوانان گفت: افتتاحیه ۱۴ مهر در اصفهان و اختتامیه هم ۲۰ مهر برگزار خواهد شد.

زمان نمایش فیلم‌ها نیز بین ۱۵ تا ۱۹ مهر و هفته جهانی کودک است.

وی با اشاره به شعار جشنواره نیز بیان کرد: «بچه‌ها به سمت قله» شعار جشنواره امسال است چراکه بچه‌ها هم روحیه کمال‌طلبانه دارند و به همین علت این شعار را انتخاب کردیم که خودباوری و انگیزه را در بچه‌ها تقویت کنیم.

دبیر جشنواره در ادامه گفت: سینماهای چهار باغ و پردیس ساحل به‌عنوان خانه جشنواره انتخاب شده است.

وی با اعلام تعداد داوران و خبرنگاران کودک و نوجوان مطرح کرد: ما آموزش‌هایی را از طریق فضای آنلاین و حضوری به آنها داده‌ایم. همه ۳۷۷ نفر خبرنگار کودک و نوجوان را به عنوان مهمان در جشنواره خواهیم داشت.

دبیر این رویداد گفت: در بخش بین‌الملل آثاری از اندونزی، بلژیک، امارات، ترکیه، کره جنوبی، هلند، کانادا، چین، روسیه، پرو و ایران به ما رسیده است که از این میان دو تولید مشترک هم داریم و مجموعا ۱۳ اثر داستانی بلند خواهیم داشت. همچنین در بخش کوتاه و پویانمایی هم آثاری از ۱۱ کشور خواهیم داشت.

به گزارش مهر و به نقل از ستاد اطلاع‌رسانی و ارتباطات رسانه‌ای سی و پنجمین جشنواره بین‌المللی فیلم‌های کودکان و نوجوانان، اسامی ۱۴ اثر اعلام شد.

بر همین اساس از بین ۵۱ فیلم متقاضی بخش مسابقه بلند داستانی سی و پنجمین جشنواره بین‌المللی فیلم‌های کودکان و نوجوانان ، ۱۴ اثر انتخاب شدند که عبارتند از: استعداد من به کارگردانی حمید عبداللهی نجف‌آبادی، ایلیا، جست‌وجوی قهرمان از سیدعلی موسوی‌نژاد، آلفا و ربات نابودگر شهرام قدیری، خیابان ملک احسان سلطانیان، در آغوش درخت بابک خواجه‌پاشا، سفر به تاریکی علی بصیری‌نیک، سیارک مهدی حسینی‌وند، سینگو علیرضا محمدی روزبهانی، قهرمان من مرتضی آتش‌زمزم، کاپیتان محمد حمزه‌ای، مسافری از گانورا سیداحمد علمدار، ملکه آلیشون ابراهیم نورآورمحمد، هوک حسین ریگی و یک تکه ابر به کارگردانی علی قوی‌تن.